

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 52

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1540) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1540 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	5
• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu	6
• Muhalefet Şerhleri	8
• Dışişleri Komisyonu Raporu	16
• Teklif Metni	18
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	18
• Anlaşma Metni	19
• Çekince	33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 411541 evrak numaralı "İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü"nin çekince ile birlikte onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

09/01/2019

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1540)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) 1969 yılından bu yana üyesi olan Türkiye, İİT bünyesinde faaliyet gösteren İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik, Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC), İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA), Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (COMCEC) ve İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) gibi önemli kuruluşlara ev sahipliği yapmaktadır.

İİT bünyesinde ekonomi, eğitim, kültür ve sair alanlarda çeşitli kuruluşlar faaliyet göstermesine rağmen birçok üyesi için büyük önemi olan tarım ve gıda alanında uzmanlaşan bir kuruluşun bulunmaması İİT'yi bu alanda adım atmaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, İstanbul'da 3-6 Ekim 2011 tarihleri arasında düzenlenen İİT 6. Tarım Bakanları Toplantısında Kazakistan İİT İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı kurulmasını teklif etmiş ve bu teklif Toplantı deklarasyonunda yer almıştır.

İİT İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü, 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Konakri/Gine'de gerçekleştirilen İİT 40. Dışişleri Bakanları Konseyinde karara bağlanmış ve ülkemiz dâhil birçok İİT üyesi ülke tarafından imzalanmıştır.

Söz konusu Teşkilat, İİT ülkeleri arasında tarım ve gıda güvenliği alanında işbirliğinin güçlendirilmesi, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğinin sağlanması bakımından önem arz etmektedir.

Türkiye, İİT bünyesinde bulunan SESRIC, COMCEC ve SMIIC gibi kuruluşlar çerçevesinde tarım alanında düzenlenen faaliyetlerde öncü rol üstlenmektedir. Bunun yanı sıra Türkiye'nin tarım ve gıda güvenliği alanında birçok İİT üyesi ülke ile ikili ilişkileri bulunmaktadır. Bu itibarla Türkiye, tarım ve gıda güvenliği alanında sahip olduğu potansiyeli İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı vasıtasıyla İİT üyesi ülkelere aktarmayı ve onlara destek vermeyi amaçlamaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-2111

7 Ocak 2019

Konu: İslam Gıda Güvenliği

Teşkilatı Tüzüğü

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

“İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü”nü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince çekince ile birlikte onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu

13/2/2019

Esas No: 2/1540

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 7/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü” 9/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 14/1/2019 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/1540 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 6/2/2019 tarihli 2’nci toplantısında Tarım ve Orman Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği yetkililerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Teklif ile İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler arasında tarım ve gıda güvenliği alanında işbirliğinin güçlendirilmesini, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğinin sağlanmasını ve ülkemizin, tarım ve gıda güvenliği alanında sahip olduğu potansiyelin İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı vasıtasıyla İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere aktarılmasını ve onlara destek verilmesini öngören Tüzük’ün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuz üyelerince İçtüzüğü’nün 23’üncü maddesi uyarınca Kanun Teklifinin tümü üzerinde görüşme yapılmasına, maddelerin ayrıca görüşülmemesine karar vermiştir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcisi tarafından, söz konusu tüzüğü’nün üye ülkeler arasında tarım ve gıda güvenliği alanında iş birliğinin güçlendirilmesi, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğinin sağlanmasını hedeflediğini ve Şubat 2019 tarihi itibarıyla 12 ülkenin tüzüğü kabul ettiği ifade edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı temsilcisi tarafından ise Türkiye’nin 2019 yılı sonuna kadar İslam zirvesi dönem başkanlığını yürüttüğünü ve İslam İşbirliği Teşkilatı içerisindeki etkinliğimizin artırılması bağlamında, imzalanan tüzüğü’nün bir an önce onaylanmasının önemi olduğu ifade edilmiştir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerle ilişkilerimiz bağlamında Gıda Güvenliği Teşkilatının önemli olduğu, Teşkilata üyeliğinin Türkiye’nin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerine uygun olarak uygulanacağı ifade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi kabul edilmiştir. Komisyon görüşmelerini müteakip bazı üyelerimiz tarafından muhalefet şerhleri verilmiş olup ilgili şerhler rapora eklenmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yunus Kiliç</i>	<i>Hasan Kalyoncu</i>	<i>Fatma Aksal</i>
Kars	İzmir	Edirne
Kâtip	Üye	Üye
<i>Zafer Işık</i>	<i>Ayhan Barut</i>	<i>Abdullah Doğru</i>
Bursa	Adana	Adana
	(Muhalefet şerhi koyuyorum)	
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Varlı</i>	<i>Yakup Taş</i>	<i>Ayhan Altuntaş</i>
Adana	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Rıza Posacı</i>	<i>Orhan Sarıbal</i>	<i>Salim Çivıtcioğlu</i>
Aydın	Bursa	Çankırı
	(Muhalefet şerhi)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Sami Ceylan</i>	<i>Ebubekir Bal</i>	<i>Okan Gaytancıoğlu</i>
Çorum	Diyarbakır	Edirne
		(Muhalefet şerhi)
Üye	Üye	Üye
<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Hüseyin Şanverdi</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>
Gümüşhane	Hatay	Kırklareli
Üye	Üye	Üye
<i>Bekir Başevirgen</i>	<i>Cengiz Gökçel</i>	<i>Rıdvan Turan</i>
Manisa	Mersin	Mersin
(Muhalefet şerhi)	(Muhalefet şerhi)	(Muhalefet şerhi)
Üye	Üye	Üye
<i>Nusrettin Maçın</i>	<i>Ayşe Sürücü</i>	<i>İbrahim Halil Yıldız</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
(Muhalefet şerhi)	(Muhalefet şerhi)	
	Üye	
	<i>İlhami Özcan Aygun</i>	
	Tekirdağ	
	(Muhalefet şerhi)	

MUHALEFET ŞERHİ

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu;

1. 2/1540 esas numaralı İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi
2. 2/1541 esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi kurulmasına ilişkin ev sahibi ülke anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi gündemlerini görüşmek üzere tali komisyon olarak 6 Şubat 2019 Çarşamba günü toplanmıştır.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun CHP'li üyeleri olarak, öncelikle gündem maddelerinin görüşülmesine geçmeden 3 konu üzerinde bir tartışma başlattık.

1. Türkiye tarımının çok ciddi sorunlarının bulunduğu bilmesine rağmen bu sorunların hiçbir şekilde komisyon gündemine gelmediği ifade edilmiştir. Komisyonun, Türkiye tarımının çöküş halinde olduğunun neden görülmediği ve buna karşın neden önlemler alınmadığı tartışması yapılmıştır (Bu sorunlar Ekte ayrıntılı olarak açıklanmıştır). Komisyonun, Türkiye tarımının sorunları gündemi ile toplanmadığı ve bu nedenle toplantı gündemine Türkiye tarımının sorunları başlıklı bir gündem maddesi alınması gerektiği ifade edilmiştir.
2. Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu olarak hiç toplanmamıza rağmen "tali" komisyon olarak toplanmamızın yanlış olduğu ifade edilmiştir. Tali komisyon olarak da olmasa Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonunun hiç toplanmayacağı anlaşılmaktadır.
3. 2/1540 esas numaralı İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü; Arapça, İngilizce, Fransızca'nın dışında neden Türkçe metin olarak geçerli kabul edilmemiştir.

Komisyonun CHP'li üyeleri olarak gündem maddelerinin görüşülmesine karşın bir muhalefetimiz yoktur. Aksine uluslararası ilişkilerin gelişimi açısından bu tip konuların görüşülmesinin uygun olduğu ifade edilmiştir. Nitekim gündem maddelerine geçildiğinde CHP'li üyeler tam destek vermiştir.

Sonuç olarak, Türkiye tarımında ciddi bir destekleme politikası uygulanmazken, Türk tarımını 16 yıldır yöneten AKP hükümeti, üretim yerine ithalatçı politikalarla vazgeçmezken, çiftçi ürettiği ürünlerle 16 yıldır alın terinin karşılığını alamazken yaklaşık 110 kat borçlandığı yani çiftçi borcunun 2002'de 1 milyar 2018'de 110 milyarı aşmasına yönelik bir önlem alınmazken, tarımsal girdi fiyatları sürekli artarken ürün fiyatlarının neredeyse yerinde saydığı görülmezken, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun bu gündemleri içeren maddelerle toplanmaması son derece yanlıştır.

TÜRKİYE TARIMININ TEMEL SORUNLARI

AKP nitelsiz bir tarım politikası uygulamaktadır. İktidar olduğu 2002'den bugüne, Türkiye tarımda net ihracatçı bir ülke konumundan net ithalatçı bir ülke konumuna gelmiştir. AKP iktidarıyla birlikte Türkiye, buğdaydan, mısıra, soyadan, tütüne, canlı hayvandan kırmızı ete, nohuttan mercimeğe kadar neredeyse her ürünü ithal etmekte ve ciddi bir döviz başka ülkelerin çiftçilerine ödemektedir.

Bu süre içinde çiftçi borçları tam 110 kat artarak, 1 milyar TL'den 110 milyar TL'ye yükselmiştir. AKP'li yıllardan biri olan 2006'da, çıkartılan Tarım Kanununa göre çiftçimize her yıl GSMH'nin %1'i oranında destekleme yapılması gerekirken 2007'den beri sürekli olarak bu desteğin her yıl yaklaşık yarısı ödenmiştir. Çiftçilerimizin AKP hükümetlerinden yaklaşık 145 milyar TL'lik alacağı bulunmaktadır.

AKP'li yılların başında % 22'lerdeki tarımsal nüfus 2017'de % 8'lere kadar gerilemiş, köyden kente göç artmıştır. Örneğin İstanbul'un nüfusu 2002'de 10 milyon iken 2018'de 16 milyonu geçmiştir.

Kısacası AKP'li yıllarda çiftçi ihmal edilmiş ve fakirleştirilmiş, tarım topraklarının fazlalığı ve verimliliği ile Dünyada ön sıralarda yer alan Türkiye, halkına yerli ürün yerine ithal ürünler yedirir hale gelmiştir. AKP Türkiye tarımını çökertici politikaları sadece üretici ve üretim alanında göstermemiştir. Maalesef AKP iktidarı boyunca Türkiye'de tarım toprakları ekilmeye hale gelmiştir. Örneğin 2002 yılında 94 milyon dönüm alanda buğday tarımı yapılırken 2017'de 76 milyon dönüm alanda buğday ekimi yapılır hale gelmiştir. Türkiye'de halen Belçika yüzölçümü kadar bir alan ekilmemektedir.

AKP'nin yaptığı tahribat bunlarla bitmemektedir. Türkiye'nin yıllardır ekilen ve biçilen tarım alanları maalesef betonlaşmaya açılmış, "ucuz enerji temin edeceğimiz" söylemleri ile doğa katliamları yapılır hale gelmiştir. Türkiye'nin en verimli tarım toprakları rantta açılmış ve doğa kirletilerek adeta ormanlar, meralar, zeytinlikler ve 1.sınıf tarım arazileri plansız sanayileşme ve yandaş çıkarları doğrultusunda kullanılır hale dönüşmüştür.

Karadeniz doğasına zarar veren HES'ler (Hidroelektrik Santraller) neredeyse Karadeniz'de her akarsuyu tehdit eder hale durumdadır. HES'ler gibi özellikle Ege bölgesine zarar veren Jeotermal enerji santralleri bölgedeki bitkileri, ağaçları, gölleri ve akarsuları etkilemektedir. HES'ler, jeotermaller gibi bir başka tehlike de termik santrallerdir. Termik santraller de Türkiye'nin birçok bölgesinde yapılmaktadır. Görünürde yerli kömür kullanacağız, kendi enerjimizi tüketiyoruz, yerli ve ucuz mantığı ile enerji temin etmek mantıklı olabilir ancak doğaya ve tarım alanlarına verilen zarar göz önüne alındığında Türkiye ekonomisine yaptığı katkıdan çok verdiği zarar konuşulabilir.

AKP iktidarında en önemli doğa tahribatlarından biri de meralarda yaşanmıştır. Hayvancılığın önemsendiği ve geliştiği ülkelerde mera alanları hem çok iyi korunur hem de çok verimli kullanılır. Mera alanları devletin, Hazine'nin malı olduğu için maalesef bazı rantçı kesimlerin hedefindeki alanlardır. Hem kamu kurumları, yerel yönetimler hem de özel sektör yeni bir yatırım yapacağı zaman gözü bu Hazine arazilerindedir. Hazine arazilerinin bir bölümü de mera alanıdır.

AKP iktidarı boyunca, ormanlar, meralar, kıyılar, dereler, su havzaları, zeytinlik alanları ekolojik tahribata uğramış ancak doğa bazen yaşanan çok ağır sel felaketleriyle intikam almıştır. Bu sel felaketleri AKP sözcüleri tarafından "doğal afet, takdiri ilahi, kader " diye yutturulmaya, kabul ettirilmeye çalışılmıştır. 1.sınıf tarım arazileri Otel ve AVM projeleriyle yok edilmeye çalışılmakta tarihi ve kültürel değerlerimiz yok sayılmaktadır.

İktidara geldiklerinde garip guraba, fakir fukara edebiyatı yapan AKP hükümeti, Türkiye'nin en yoksul kesimi olan ve tüm istatistiklerde milli gelir ortalamasının 3'te 1'i oranında gelire sahip olan çiftçinin

refah ve gelir düzeyini arttıracak politikalara yönelmemiştir. AKP iktidarı döneminde aslında çiftçi hep kaybetmiştir. Çiftçimize;

- Yasa ile alması gereken destek verilmedi, 145 milyar alacağı var.
- Borçlandırıldı. AKP ile birlikte tarımsal borçlar 1 milyar TL'den 110 milyara çıktı.
- Yabancı ülkelerin çiftçisine tercih edildi. 200 milyar \$'lık ithalat yapıldı.
- İpotek karşılığı krediler sayesinde tarlasını, traktörünü, hayvanını kaybetti.
- Küresel sermayeye esir edildi, girdi, ürün piyasaları yabancı tekellerin eline geçti.
- Köyden kente göçe zorlandı, AKP döneminde tarımsal nüfus 7 milyon azaldı.

Seçimlerde vaatler vererek sözünü tutmayan AKP hükümeti, çiftçinin üretimden koptuğunu bir türlü anlayamadı. Tüm planlarını yandaşlarına çıkar sağlamak üzere kurgulayan AKP hükümeti, Türkiye'de verimli bir şekilde yetişen tüm tarım ürünlerini ithal etti. Bunu da "Milli tarım projesini başlatıyoruz" diyerek yaptı. AKP'den önce lüks tüketim ürünleri diyebileceğimiz muz, ananas gibi tropikal ürünler ile göreceli olarak Dünyada daha verimli ve maliyeti düşük olan ayçiçeği, soya gibi ürünlerin ithalatı yapılrken şimdi başta buğday, arpa, kırmızı et gibi temel gıda maddeleri olmak üzere her türlü tarım ürünü ithalatı yapılmaktadır. Türkiye fındık ve incir dışında her şeyi ithal etmektedir.

Çiftçiye verilen vaatler şaşaalı SARAY toplantılarında, çiftçilerin gözünün içine baka baka yalan söylenerek gerçekleştirildi. Örneğin mazot için "yarısı sizden, yarısı bizden" denilerek sanki çiftçinin akaryakıt istasyonunda mazota yarı fiyat ödeyeceği algısı yaratıldı. Çiftçi hiçbir zaman ucuz mazot almadı. Yasa ile verilmesi gereken desteğin içinde mazot ve gübre desteği de yer aldı. Ayrıca yasa ile GSMH'nin % 1'ini alması gereken desteğin yarısı ödenirken bu ödmeden % 4'de Maliye Bakanlığı kesinti yaptı.

AKP'li yıllarda 9 defa vergi affı ve borç yapılandırılması getirildi. Tüm borçlar yapılandırılırken çiftçi borçları hiçbir şekilde yapılandırılmadı. AKP'li yıllarda çiftçi borcu 110 kat arttı. Daha vahim olan ise, Bankacılık sektöründen elde edilen bilgilere göre asıl borcun aracı ve tefecilerde olduğu bilgisidir. Aracı ve tefecilerde olan borcun da en az kayıtlı sektör kadar olduğu ifade edilmektedir.

Bir başka tutarsızlık ise son günlerde gübre fiyatlarında yaşandı. Sözde tüm ürünlerde % 10 indirim yapılacağı basında boy boy gösterilirken Tarım Kredi Kooperatiflerinin de sattığı gübre fiyatlarında % 10 indirim yapacağı manşetten verildi. Halbuki indirim yapılacağı söylendiği tarihte fiyatlara % 100 oranında zam yapılmıştı. Gübre fiyatlarının bu denli artması, özellikle önümüzdeki günlerde buğday ekiminde kullanılan taban gübrelerin kullanılmamasına yol açacak ve Türkiye'nin önümüzdeki yıl ciddi bir buğday açığı ile karşılaşmasına neden olacak.

AKP'nin başka bir yalanı da "Türkiye'de su sorununu çözdük, Afrika'ya da götüreceğiz" şeklindedir. Halen Türkiye su yetersizliğinden ötürü yaklaşık 50 milyon dönüm alanı boş bırakılmaktadır. Tarımsal sulama yatırımları neredeyse durmuştur. Halbuki Türkiye'nin sulayarak ciddi bir üretim artışı sağlayabileceği 30 milyon dönüm alana daha su götürülemez. Lüks uçak için 500 milyon \$ bulabilen Hükümet, "ekonomik saldırı var" gerekçesiyle sulama yatırımlarını durdurmuştur.

Peki, AKP'nin Türk tarımına ve çiftçisine hatta 81 milyon tüketiciye reva gördüğü nasıl bir Türkiye tarımıdır? Yani gerçekler nelerdir?

1. Şarbonlu etleri yiyen Türk insanı
2. GDO'lu ürünlerle beslenen Türk insanı
3. NBS'nin sağlığa zararlı olması bilinmesine ve NBS'nin % 2,5'e düşürülmesi müjdesine karşılık denetlenmemesi
4. Cumhuriyet tarihinde ilk kez AKP döneminde süt fiyatını geçen yem fiyatları
5. Tarımdan anlamayan Tarım Bakanları dönemi
6. Yabancı ülke tarımına yaptıkları katkıdan ötürü madalya alan Tarım Bakanları
7. 2008 yılından beri yani son 10 yıldır 80-90 kuruşa buğday satan Türk çiftçisi

8. Yerli tütünü yasaklayıp, sigara fabrikalarını kapatan sonra da tütününün tamamını ithal eden Türk ekonomisi.
9. Şeker fabrikalarını özel sektöre satan ama fabrikaların parasını alamayan Türk Maliyesi
10. Türkiye’de işlenmeyen 50 milyon dönüm arazi olmasına rağmen Sudan’dan toprak kiralınması
11. Atatürk’ün efendisi olan köylüyü, büyük şehir varoşlarında sosyal yardımlara mahkum eden AKP anlayışı
12. Bir zamanlar fakir gıdası olan AKP’li yıllara kadar hiç ithal edilmeyen nohut, mercimek, fasulyenin şimdi zengin yemeği olması ve bunlara yılda 300 milyon \$ ödenmesi
13. Patatesleri önce Suriye’ye gönderip, sonra Suriye’den ithal ederek rant sağlayan iktidar yanlıları.
14. Yılda 50 bin ton kaçak çayın terör örgütünün kontrolünde Türkiye’ye girmesine izin veren zihniyet
15. Her yıl ihtiyacı olan ayçiçeğinin % 40’ını, pamuğun % 50’sini, soyanın % 95’ini, mısırın % 20’sini, buğdayın % 30’unu, kırmızı etin % 10’unu ithal eden ve sadece bunların ithalatına tarıma 1 yılda yapılan destek kadar ödeyen Türk tarımı.

Örnekleri daha da çoğaltabiliriz. AKP’li yıllarda üretime yönelik politikalar tercih edilmedi. Çiftçinin yüksek maliyetlere rağmen üretim yapmak istemesini görmezden gelerek, ürün fiyatlarının düşmesi dikkate alınmadı. Çiftçinin borçlanmasına, tarlalarını ipotek etmesine sürekli göz yumularak, köyden kente göçü adeta savunuldu. Tüketimin nüfusa bağlı olarak, sürekli arttığı ülkemizde üretimin desteklenmemesi sonucu birçok arazinin boş kalmasına göz yumuldu. Sonuç olarak bitkisel ve hayvansal gıda bakımından bir zamanlar ihracat yapan ülkemiz artık kendine yetmeyen bir ülke sınıfına girdi. Öyle ki, kendi topraklarımızda verimli bir şekilde yetişen tüm tarım ürünleri neredeyse ithal edilir hale geldi.

Sonuç olarak, AKP iktidarı boyunca Türkiye tarımı iyi yönetilememiş, Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK’ün efendisi olan çiftçimiz AKP politikaları neticesinde borç batağına sürüklenmiş ve bir zamanlar kendine yeterli bir ülke olmakla övünen Türkiye maalesef tarımda ithalatçı bir konuma gelmiştir. AKP hem çiftçiyi zor duruma sokmuş hem de kamu yararı adı altında sürekli yandaş çıkarlarını gözeterek 1.sınıf tarım topraklarının fazlalığı ile övünen Türkiye’yi rant uğruna gelecekte çorak bir ülke konumuna sokmak için niteliksiz politikalar uygulamıştır.

Türkiye’nin her alanda büyümesinin motor gücü tarım ve tarıma dayalı sanayidir. Döviz harcamalarının azaltılması, Türkiye’nin elindeki döviz dışarıya kaptırmaması için tarımsal üretim çok önemlidir. Tarımsal üretimi artırarak, ithalatı düşürerek dışarıya döviz aktarımı azaltılabilir. Petrolde, elektronikte, bazı yüksek teknoloji gerektiren temel makine ve kimya ürünlerinde ithalatı dolayısıyla döviz belki kısamazsınız. Ama tarımda üretim yaparak birçok kalemden döviz çıkışını önleyebiliriz. Türkiye’nin böyle bir potansiyeli ve gücü vardır. Birçok somut örnek verebiliriz. Marmara, İç Anadolu bölgelerinde ciddi bir üretim planlamasıyla yağlı tohumlu bitkilerin ithalatı azaltılabilir ve yılda 3-4 milyar \$ döviz çıkışı önenebilir. Yine İç Anadolu bölgesinde nohut, fasulye ve mercimek üretimi desteklenerek yılda 400-500 milyon \$’lık tasarruf yapılabilir. Meralara su ve gübre götürülerek üretim planlamasıyla yılda 1 milyar \$’ı aşan kırmızı et ve hayvan ithalatı önenebilir. Örnekler çoğaltılabilir.

Yağlı tohumlar, bitkisel yağlar, yem hammaddesi başta olmak üzere milyarlarca dolar ödeyerek ithal ettiğimiz tarım ürünlerini kendi ülkemizde üretebilsek tarımda küçülmede değil, büyümede rekorlar kırabilir, ÜRETEN ve HAKÇA BÖLÜŞEN BİR TÜRKİYE’yi yaratabiliriz.

<i>Orhan Sarıbal</i>	<i>Okan Gaytancıoğlu</i>	<i>Ayhan Barut</i>
Bursa	Edirne	Adana
<i>İlhami Özcan Aygun</i>	<i>Bekir Başevirgen</i>	<i>Cengiz Gökçel</i>
Tekirdağ	Manisa	Mersin

MUHALEFET ŞERHİ

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda 6.02.2019 tarihinde görüşülen, (2/1540) esas numaralı “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıda açıklandığı gibidir.

Kapitalist/endüstriyel gıda sistemi, üretimden tüketime, üretim mekanından tüketim mekanına, üretim ilişkilerinden tüketim ilişkilerine kadar gıda sistemini bütüncü bir rant, sömürtü ve tüketim ilişkisi olarak örgütlemektedir. Bütün bu süreci gıda egemenliği olarak uygulamakta, sağlıklı gıda üretiminin adil koşullarını ortadan kaldırarak gıdayı bir meta olarak örgütlemektedir. Söz konusu bu kapitalist endüstriyel gıda sistemi karşısında ise HDP gıda egemenliği bir halk egemenliği olarak tesis etmeyi, sağlıklı, besleyici gıda üretiminin adil ve özgür koşullarda gerçekleşmesi perspektifiyle hareket eden, agroekoloji (ekolojik tarım), aracısız dağıtım, kır-kent ilişkilerinde bütünlüklü bir dönüşümü desteklemektedir. Dünya çapında köylülerin, çiftçilerin, kır işçilerinin, topraksızların, yerli halkların, göçerlerin, kent işçilerinin, işsizlerin, gençlerin parçası olduğu her kesin eşit ve sağlıklı gıda erişim sağlayabildiği bir mevcudun yerine bir sistem oluşturmak, geliştirmek ve örgütlemek her zaman mümkündür. Bu bağlamda sadece İslam ülkeleri ile sınırlı olmayan bütün dünya halklarını içine alan sağlıklı ve güvenli gıdaya erişimi içiren bu sistemi oluşturmalıyız. Aksi halde bir yandan gıda güvenliğini konuşurken diğer yandan milyonlarca insanın açlık ile mücadele geçceğini göz ardı etmekten başka sonuç ortaya çıkamayacaktır.

HDP bu anlayış ve arayıştan yola çıkarak gıda güvenliğine yönelik bir politik anlayışla hareket ederken İslam ülkelerinin gıda güvenliği temelinde sağlıklı gıda ile birlikte yeterli gıdaya erişimi sorunu ile yakından ilgilenmektedir. Bu anlamda İslam ülkelerinin gıda güvenliği ve gıda egemenliğine dair tutum incelendiğinde karşımıza çok farklı bir yaklaşım içinde olan politika bütünlüğü çıkmaktadır. Bu yönüyle İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ülkelerinde tarımsal, gıda güvenliği, gıda egemenliği ile birlikte temel olarak gıdaya ulaşmanın yanında sağlıklı gıdaya ulaşma sorununun ciddi boyutlarda olduğu görülmektedir. Bu anlamda İİT Ülkelerinde tarımsal kalkınma ve gıda güvenliği ile kaygı verici sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda söz konusu ülkelerin kaynakların yönetimi ise direk veya dolaylı bir şekilde uluslararası sermayenin tekelinde bulunmaktadır.

İslam ülkeleri arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, uzun yıllardan beri gündemdeki yerini korumaktadır. Ancak, tüm çabalara rağmen mevcut ekonomik işbirliğinin arzu edilen seviyelere ulaştırılmadığı görülmektedir. Çünkü İslam ülkeleri başta kendi iç sorunlarına insan hakları ve demokrasi perspektifinde bir çözüm üretememektedirler. Bütün bu gelişmeler karşısında kendi iç çelişkilerinden kurtulamamış Müslüman ülkelerinin geleceği şekillendireceği anlaşılan temel bir değişim ve etkin bir işbirliği beklemek çok gerçekçi durmamaktadır.

Bütüncül bir şekilde düşündüğümüzde İT ülkelerinin ortak hareket etmesi önemlidir ancak bu işbirliği ile birlikte yaşanan sorunların hangi temel anlayış ile ele alınacağı çok daha önemlidir. Türkiye örneğinde olduğu gibi yürütülen neoliberal politikalar ile sermayenin her geçen gün tekelleşmesi ile gıda güvenliği ve gıda egemenliği sorununu çözebilir miyiz? Veya herkesin eşit bir şekilde gıdaya erişimi sağlayabilir miyiz?

İslam ülkeleri arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, uzun yıllardan beri gündemdeki yerini korumaktadır. Ancak, tüm çabalara rağmen mevcut ekonomik işbirliğinin arzu edilen seviyelere ulaştırılmadığı görülmektedir. Çünkü İslam ülkeleri başka kendi iç sorunları olmak üzere yaşadıkları toplumsal sorunları insan hakları ve demokrasi perspektifinde bir çözüm üretememektedirler. Örneğin Türkiye Kürt meselesine barışçıl bir çözüm üretmediği süreci gıda güvenliği ve sağlığı ile ilgili ne kadar doğru bir politika üretebilir?

Diğer yandan, küreselleşmenin bir sonucu olarak rekabetin yoğunlaşması ve içinde yaşadığımız küresel ekonomik kriz nedeniyle söz konusu sorunlar gün geçtikçe derinleşmektedir. Bütün bu gelişmeler arasında kendi iç çelişkilerinden kurtulamamış Müslüman ülkelerin geleceği şekillendireceği anlaşılan temel bir değişim ve etkin bir işbirliği beklemek çok gerçekçi değildir. Atılan adımlar çoğu zaman sembolik olmaktan öte olamamaktadır.

Dünyada "çok az gelişmiş ülke" olarak tanımlanan 50 ülkeden 22'si, İslam Kalkınma Teşkilatı (İKT) üyesi ülkelerdir. Bu ülkelerin neredeyse tamamının, büyüme ve gelişmeleri birkaç temel tarımsal ürün üretimi ve ihracatına bağlıdır. Benzer şekilde "gelişmiş ülke" grubunda yer alan 15 İKT üyesi ülke ise petrol ihraç eden ve ekonomilerindeki büyüme ve gelişmenin temel olarak petrol ve gaz ihracatına bağlı olduğu ülkelerdir. Sayıları 57'ye ulaşan İKT ülkelerinin bir topluluk olarak ekonomik büyümesi ve başarısı hala büyük ölçüde birkaç ülkenin egemenliği altındadır. Yalnızca 10 ülke, İKT toplam üretim ve ihracatının %40'ından fazlasını sağlamaktadır. Bu durum, İKT topluluğu içindeki büyük gelir farklılıkları ile zengin ve fakir ülkeler arasındaki derin uçurumu yansıtmakta ve ülkeler arasındaki, özellikle İKT içi ticaretin

ve yatırımların geliştirilmesi konusunda işbirliğini geliştirme çalışmaları için bir engel oluşmaktadır. Çeşitli sosyo-politik nedenlerle bu teknolojilere erişemeyen ülkelerde özellikle de Afrika'da kıtlık ve açlık hâlâ insanlık ayıbı olarak yaşanmaya devam etmektedir. Yaşanan bu sorunların temel nedeni yaşanan politik istikrarsızlık, iç savaşlar, AIDS salgını gibi hastalıklar yaşanan sıkıntılardır. Ancak bu durum, Müslüman ülkelerin ileri tarım tekniklerin erişemedikleri için kendilerine yeterli olabilecek tarımsal üretimi sağlayamadıkları ve tarımda net ithalatçı konumunda buldukları gerçeğini değiştirmiyor. Yine, demokrasi endeksinde ilk 60 ülke içinde iki İslam ülkesi bulunmaktadır. Bu ülkelerden Kırgızistan 57. , 60.sırada ise Türkiye yer almaktadır. Bu gerçeklik karşısında İslam coğrafyasının içinde bulunduğu sorun modern anlamda tartışılan gıda güvenliğinin ötesinde yeterli gıdaya ulaşmama sorunudur.

Birleşmiş Milletler (BM), savaş ve çatışmaların yaşandığı 8 ülkede gıda kıtlığının arttığını, 56 milyon kişinin acil gıda yardımına ihtiyaç duyduğunu bildirdi. Dünya Gıda Programı ile BM Gıda ve Tarım Örgütünün yayınladığı son bir rapora göre, Afganistan, Orta Afrika Cumhuriyeti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Güney Sudan ve Yemen'de geçen yıl çatışmalar nedeniyle gıda kıtlığı arttı ve Suriye, Somali ve Çad Gölü Havzası'nda yaklaşık 56 milyon kişinin acil gıda yardımına ihtiyaç duyduğu belirtilmektedir. Uzun süreli savaşlardaki artışın "eşi benzeri görülmemiş, kabul edilemez seviyelerde" açlık ve kıtlığa neden olduğuna işaret edilen raporda, insani yardım çalışanlarına yönelik şiddetin de arttığı, yardım örgütlerinin çalışmalarını askıya almak zorunda kaldığı vurgulanmaktadır. Yemen'de dünyanın en büyük insani krizinin yaşandığı belirtilen raporda, 2018'in son 6 ayında Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde artan silah çatışmalar nedeniyle 13 milyon kişinin gıda güvenliğinin olmadığı kaydedilmektedir.

Bu çatışmalı durum ile birlikte Müslüman ülkelerde, tarımda şirketlerin kontrolünü sağlayacak ve çiftçiliği ortadan kaldıracak politikalarda devam edilmektedir. Müslüman ülkelerde uygulanan mevcut tarım politikaları küçük çiftçiyi desteklemek yerine büyük işletmeleri desteklemeye yöneliktir. Bu uygulamalar özellikle kırsal alanın boşalması ve toplumun sağlıklı ve güvenli gıdaya erişimini zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda Türkiye'nin mevcut durumu bu süreci açıkça bir ifade etmek için yeterli bir örnektir. Bu ve benzer nedenlerden bugün birçok Müslüman ülkelerin tarım ve gıda üretimi dışa bağımlıdır. Buna ek olarak, birçok Müslüman ülke yetersiz ve verimsiz gıda üretim politikaları sonucunda yetersiz ve sağlıksız gıda üretimi yapılmaktadır. Bu bağlamda, bu temel gereksinimlerini karşılamak için yoğun bir ithalat politikası sonucu gıda egemenliği ve dolayısıyla gıda güvenliği konusunda yetersiz bir kapasiteye ile birlikte bağımlı hale gelmiştir.

Müslüman ülkeler verimli tarımsal alanlara sahip olmasına rağmen yürütülen neoliberal politikaların sonucu olarak bu topraklar ya çölleşmeye terkedilmiş ya da uluslararası sermayeye peşkeş çekilmiştir. Bugün savaşın ve kaosun devam ettiği Müslüman ülkelerde gıda güvenliğinden öte gıdaya ihtiyaç duyan insanların yaşam güvenliği bulunmamaktadır. Gıda güvenliği ve diğer konularla ilgili yaşadığımız sorunların çözümü kapitalist bir sistemin ürünü olan neoliberal politikaları sürdürmek değil tersi yeni bir yol ile herkesin eşit, sağlıklı ve güvenli gıdaya ulaşmasının yolunu açacak politikalar ile söz konusu bu pratiğe varabiliriz.

İslam ülkelerin içinde bulunduğu bu durum ile birlikte AKP'nin 16 yıllık iktidarı ile Türkiye'de gıda güvenliği ile birlikte yaşamın kendisini güvensiz hale getirmiştir. Merdiven altın üretimin her geçen gün artışı ve bir çok gıda ürünün içeriğinin sağlık olduğu yapılan denetimlerde açığa çıkmaktadır. Özellikle temel gıdalarda güvenliğinin ciddi bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Bu anlamda çözüm olarak atılacak adımların desteklenmesine yönelik bir itirazımız bulunmamaktadır. Ancak bu yönlü çözümlerin yeterince tartışılmadan tıpkı tartışmasını yürüttüğümüz ,kurulan Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın Türkiye'ye getirisinin ne olacağına dair bilgiler mevcut değildir. Bu ürünlerde nasıl bir gümrük uygulaması yapılacağı gibi temel konulardaki sorular cevapsız bırakılmaktadır.

Bu anlamda İslam ülkeler ile birlikte bütün ülkelerle işbirliği içinde olunması HDP tarafından desteklenecek bir durumdur. Ancak yapılacak bu işbirliğinin her aşaması kamuoyunda şeffaf bir şekilde tartışılması ve yürütülmesi ilkesince politikalar belirlenmeli ve uygulanmalıdır. Aksi halde mevcut haliyle AKP'nin kendine iktidar alanı açmak adına yürütüldüğü gibi yaklaşım ve politikaları kabul etmek mümkün değildir.

Rıdvan Turan
Mersin

Ayşe Sürücü
Şanlıurfa

Nusrettin Maçın
Şanlıurfa

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21/02/2019

Esas No: 2/1540

Karar No: 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 07/01/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü” 09/01/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 14/01/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna havale edilen 2/1540 esas numaralı Kanun Teklifi, 06/02/2019 tarihinde Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda görüşülerek kabul edilmiş ve hazırlanan rapor Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına arz edilmiştir. Teklif, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 20/02/2019 tarihli 6’ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülerek kabul edilmiştir.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler arasında tarım ve gıda güvenliği alanında işbirliğinin güçlendirilmesini, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğinin sağlanmasını ve ülkemizin, tarım ve gıda güvenliği alanında sahip olduğu potansiyelin, İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı vasıtasıyla İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere aktarılmasını ve onlara destek verilmesini öngören Tüzüğü’nün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

İslam İşbirliği Teşkilatının İslam dünyasının sesi ve savunucusu olması nedeniyle daha dinamik ve işlevsel olması gerektiği,

14-15 Nisan 2016 tarihlerinde İstanbul’da ev sahipliğini yaptığımız 13’üncü İslam İşbirliği Teşkilatı Zirvesiyle üstlendiğimiz Zirve Dönem Başkanlığını bu bilinçle yürüttüğümüz,

Sekretaryaya ev sahipliği yapan Suudi Arabistan’dan sonra en çok İslam İşbirliği Teşkilatı kuruluşuna ev sahipliği yapan ülke konumunda olduğumuz,

Ülkemizin sadece ev sahipliği değil aynı zamanda üyesi olduğumuz İslam İşbirliği Teşkilatı kuruluşları da dikkate alındığında Teşkilatın içindeki en faal ülkelerin başında geldiği,

Gıda güvenliği konusunun dünya genelinde olduğu gibi İslam İşbirliği Teşkilatı açısından da önemli bir konu haline geldiği,

Bu çerçevede Astana’da kurulacak olan İslam İşbirliği Teşkilatına bağlı İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün tarafımızca onaylanmasının ve bu Teşkilata üyelik işlemlerimizin tamamlanmasının büyük önem arz ettiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Haluk Koç</i> Ankara	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul
Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük
	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	Üye <i>Radiye Sezer Katurcioğlu</i> Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI İZMİR MİLLETVEKİLİ
BİNALİ YILDIRIM'IN TEKLİFİ

**İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI
TÜZÜĞÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü”nün çekince ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

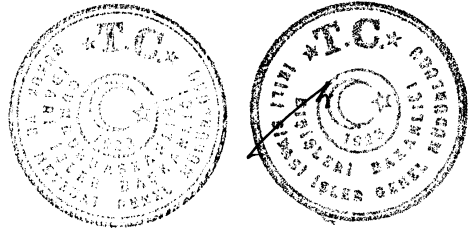
**İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI
TÜZÜĞÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI TÜZÜĞÜ

İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI TÜZÜĞÜ

GİRİŞ

Bu Tüzüğe Taraf olan İslam İşbirliği Teşkilatı üye devletlerinin Hükümetleri,

İİT Şartı'nın, İİT üye devletlerin halklarının refah ve zenginliklerinin artırılması ve sosyoekonomik gelişimleri için, bu halklar arasındaki birlik, işbirliği ve dayanışma bağlarının güçlendirilmesine ilişkin hükümlerinden *esinlenerek*,

Cibuti Cumhuriyeti'nin Cibuti şehrinde 15-17 Kasım 2012 tarihlerinde yapılan, İslam İşbirliği Teşkilatı Dışişleri Bakanları Konseyi'nin Otuz Dokuzuncu oturumunda kabul edilen Kazakistan'da İİT Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın kurulmasına ilişkin 3/39-E sayılı Karar *uyarınca*,

Üye devletlerin yoğun biçimde karşılaştığı başta açlık, yetersiz beslenme, kıtlık, geniş çaplı yoksulluk, nüfus artışı, gıda kıtlığı, çölleşme, ormansızlaşma, tuzluluk ve mevcut potansiyellerin yetersiz kullanımı olmak üzere birincil gıda güvenliği sorunlarının üzerine eğilme ihtiyacının *farkında olarak*,

Kendi ülkelerindeki tüm mevcut kaynakları harekete geçirme, en uygun yöntem ve tecrübe teatisi, yatırımların teşviki ve uygun teknolojilerin aktarımı yoluyla sürdürülebilir bir şekilde gıda güvenliği, kırsal ve tarımsal kalkınmanın geliştirilmesi için ortak bir platform oluşturma *arzusuyla*,

bu Tüzüğü hazırlamışlardır:

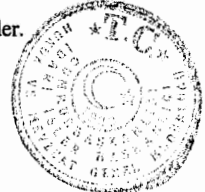
BÖLÜM 1

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1: Tanımlar

Bu Tüzük'te aşağıdaki terimler her birinin karşısında yazılı olan anlamı ifade eder:

1. Teşkilat: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nı ifade eder.
2. Genel Kurul: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın Genel Kurulu'nu ifade eder.
3. İcra Komitesi: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın İcra Komitesi'ni ifade eder.

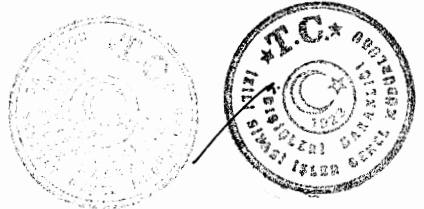
4. Sekreterlik: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın Sekreterliği'ni ifade eder.
5. Başkan: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın Başkanı'nu ifade eder.
6. Genel Müdür: İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'nın Genel Müdürü'nü ifade eder.
7. İİT: İslam İşbirliği Teşkilatı'ni ifade eder.
8. Üye devletler: bu Tüzüğün 5. maddesi uyarınca İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı'na katılan İİT üye devletlerini ifade eder.
9. DBK: İİT Dışişleri Bakanları Konseyi'ni ifade eder.
10. İslam Zirvesi Konferansı: İİT Krallar, Devlet ve Hükümet Başkanları Toplantısı'ni ifade eder.
11. Yetkili Temsilci: Tüzüğü imzalamak için devlet makamları tarafından yetkilendirilmiş herhangi bir kişiyi ifade eder.
12. Gıda: insan tüketimi için amaçlanan işlenmiş, yarı işlenmiş ya da ham herhangi bir maddeyi ifade eder.
13. Gıda güvenliği: herkesin, her zaman, aktif ve sağlıklı bir yaşam için besin ihtiyaçları ve besin tercihlerini karşılamak amacıyla yeterli, güvenli ve besleyici gıdaya fiziksel, sosyal, ekonomik ve mali erişime sahip olduğu koşulu ifade eder.

Madde 2: Genel Merkez

1. Teşkilat'ın Genel Merkezi Kazakistan Cumhuriyetinin Astana şehrinde bulunur. Ev sahibi ülke Genel Merkez'in sorunsuz işleyişini sağlamak için, diplomatik dokunulmazlık ve ayrıcalıklar da dâhil, tüm gerekli kolaylığı sağlar.
2. Teşkilat, İcra Komitesi'nin teklifi üzerine Genel Kurul kararıyla, başka herhangi bir ülkede, kendisine bağlı ve kendi denetimi altında bağlı merkezler, bürolar ya da kurumlar tesis edebilir.

Madde 3: Hukuki Statü

1. Teşkilat, İİT Şartı'nın 24. maddesinde tanımlandığı üzere, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın bir uzmanlık kuruluşudur.

2. Teşkilat, uluslararası bir kuruluş olarak bu Tüzük'te tanımlanan işlevlerini yerine getirmek ve amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla tüm hukuki ehliyetini kullanan tam tüzel kişi statüsüne sahiptir.

3. Teşkilat'ın 2. maddenin 2. fıkrası uyarınca herhangi bir bağlı bürosuna verilen, yargı dokunulmazlığı ve vergi muafiyeti de dâhil olmak üzere dokunulmazlıklar ve ayrıcalıklar, Teşkilat ve ilgili ev sahibi ülke arasındaki karşılıklı anlaşmayla belirlenmelidir.

Madde 4: Teşkilat'ın Amaç ve Hedefleri

1. Teşkilat'ın amaç ve hedefleri şunlardır:

- (a) üye devletlere çölleşme, ormansızlaşma, erozyon ve tuzluluktan kaynaklanan sorunlara eğilmek de dahil, sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma, gıda güvenliği ve biyoteknolojinin çeşitli yönlerine ve sosyal güvenlik ağları sağlamaya ilişkin uzmanlık ve teknik bilgi sağlamak;
- (b) üye devletlerle işbirliği içerisinde, gıda güvenliği rezervleri oluşturmak da dahil gerekli acil ve insani yardımı belirlemek ve yapmak amacıyla üye devletlerdeki gıda güvenliği durumunu değerlendirmek ve takip etmek;
- (c) üye devletlerde tarımı geliştirmek ve gıda güvenliğini arttırmak için mali ve tarımsal kaynakları harekete geçirmek ve yönetmek ve
- (d) uygun teknolojinin ve kamusal gıda yönetim sisteminin teatisi ve aktarımı da dahil, ortak tarımsal politikaları koordine etmek, oluşturmak ve uygulamak.

2. Yukarıdaki amaçlara ulaşabilmek için Teşkilat aşağıdaki görevleri yerine getirmeye gayret eder:

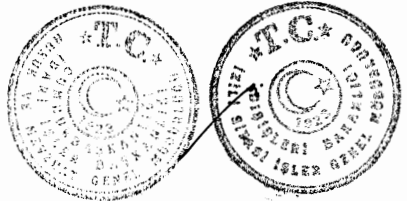
- (a) beslenme, gıda ve tarım alanlarında bilgi toplamak, incelemek, yorumlamak ve yaymak;
- (b) beslenme, gıda ve tarım alanlarında bilimsel, teknolojik, sosyal ve ekonomik araştırma yürütmek ve denetlemek;
- (c) sulama, tohum üretimi, tarımsal ilaçlar ve tarımsal yönetim de dahil, sürdürülebilir tarımsal kalkınma, biyoteknoloji ve üretim uygulama modelleri alanlarında bilgi, veri, araştırma ve incelemeleri teati etmek;
- (d) tarımsal işlemlerin modernleştirilmesini ve kurumsal kapasite oluşturulmasını teşvik etmek;

- (e) üye devletlerin tarımda sürdürülebilir kalkınması ve gıda güvenliği için kaynak seferberliğini ve yönetimini sağlamaya çalışmak;
- (f) mikrofinans projeleri, kredi olanakları, sınır ötesi projeler ve İslami finans ürünlerine daha fazla erişim sağlanması yoluyla, tarım ve gıda güvenliği alanlarında İİT içi yatırımları canlandırmak;
- (g) Teşkilat'ın amaçlarının gerçekleştirilmesi için gıda güvenliği alanında uygun ulusal ve bölgesel projeler, uluslararası programlar, yasal ve diğer düzenlemeler geliştirmek ve uygulamak;
- (h) ortak tarım politikaları geliştirmek ve uygulamak;
- (i) İİT'nin bu yöndeki talebi üzerine insani programlara katılmak;
- (j) üye devletlerde gıda kıtlığı, doğal ve yapay felaketler, afetler, kuraklık ve benzeri koşullardan kaynaklanan gıda acil durumu meydana gelmesi durumunda gerekli yardımı sağlamak için her bir üye devletin özelliklerini göz önünde bulundurarak gerekli bölgesel mekanizmaları oluşturmak;
- (k) 7. maddede öngörüldüğü üzere, diğer uluslararası ve bölgesel kuruluşlarla işbirliği yapmak;
- (l) İslam Zirveleri Konferansları, DBK'lar ve İİT Gıda Güvenliği ve Tarımsal Kalkınma Bakanlar Konferansları aracılığıyla bu konuya ilişkin aktarılabilecek İİT karar ve tavsiyelerini uygulamak ve
- (m) Teşkilat'ın amaçlarının uygulanması için tüm gerekli ve yerinde önlemleri almak.

Madde 5: Teşkilat Üyeliği

1. Her bir İİT üyesi devlet, Tüzüğü imzaladıktan, ayrıca üyeliğe ilişkin yasal işlemleri kendi ulusal mevzuatına uygun bir şekilde tamamladıktan ve Teşkilat Sekreterliği'ne yazılı olarak bilgi verdikten sonra Teşkilat üyesi olabilir. İİT'nin üyesi olmayan ya da gözlemcisi olan bir devlet, Teşkilat'ın üyesi olamaz.
2. Teşkilat'ın üyesi olmayan bir İİT üyesi devlet ya da gözlemci devlet Teşkilat'ta gözlemcilik statüsü için başvurabilir. Bölgesel ve uluslararası kuruluşlar Genel Kurul'a talepte bulunduktan ve bu talebin onaylanmasından sonra gözlemci statüsüne sahip olabilirler.

3. Sadece Teşkilat'ın üye devletleri Genel Kurul'da oy verme hakkına sahiptir. Kararlar oydaşmayla alınır. Oydaşma sağlanmadığı takdirde, karar hazır bulunan ve oy kullanan üye devletlerin üçte iki çoğunluğuyla alınır.

4. Üye devletlerin hak ve sorumluluklarının mahiyeti ve kapsamı Teşkilat'ın kural ve düzenlemelerinin yanı sıra işbu Tüzük'le tanımlanır.

Madde 6: Üye Devletlerin Raporları

1. Tüm üye devletler, ulusal mevzuatla korunan bilgiler haricinde, devlet kurumları tarafından yayımlanan ya da farklı bir şekilde dağıtımına veya erişime sunulan istatistiksel, teknik ve diğer bilgiler de dâhil, Teşkilat'ın yetki alanına giren konulara ilişkin kanun ve düzenlemelerin metinlerini, belirli dönemlerde İcra Komitesi'ne ya da Sekreterliğe göndermesi gerekir.

2. Genel Kurul, İcra Komitesi ve Sekreterlik, üye devletlerden Teşkilat'ın yetki alanına giren konularda başka bilgiler, raporlar ve belgeler sunmalarını isteyebilir.

Madde 7: Teşkilat'ın Diğer Teşkilatlarla İlişkileri

1. Teşkilat, İİT organları arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve İİT politikaları ve programlarının uygulanmasında uyum ve birlikteliği geliştirmek amacıyla tüm birimlerle yakın işbirliğini sürdürür.

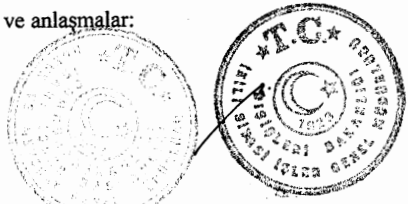
2. Teşkilat'a, İİT'nin İslam Zirveleri Konferanslarının ve DBK'ların kararlarıyla belirlenen genel amaçları yön verir.

3. Teşkilat, amaç ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için, Genel Kurul onayıyla ve İİT amaç ve hedefleriyle tutarlı bir şekilde, İİT'yle ortak üyelere sahip olan bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla yakın işbirliği tesis eder. Benzer şekilde, tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğiyle ilgili diğer bölgesel ve uluslararası, hükümetler arası ya da hükümet dışı kuruluşlarla da yakın işbirliği tesis eder.

Madde 8: Sözleşmeler ve Anlaşmalar

1. Genel Kurul, üçte iki çoğunlukla alınacak kararla gıda ve tarım alanlarında sözleşme ve anlaşmalar kabul eder ve kabul etmeleri için üye devletlere sunar.

2. Yukarıdaki 1. fıkra uyarınca düzenlenecek sözleşme ve anlaşmalar:

- (a) yürürlüğe girişleriyle ilgili olarak, onaylayan üye devletlerin sayısını da içeren hükümler içerir ve
- (b) bu Tüzüğe taraf olmayan üye devletler için herhangi bir mali yükümlülük getirmez.

3. Genel Kurul, anlaşma ve sözleşmelerin hazırlanmasıyla ilgili olarak hükümetlerle istişareleri ve gerekli teknik desteğe ilişkin kuralları geliştirme hakkına sahiptir.

BÖLÜM II

TEŞKİLAT'IN ORGANLARI

Madde 9: Teşkilat'ın Organları

Teşkilat'ın organları şunlardır:

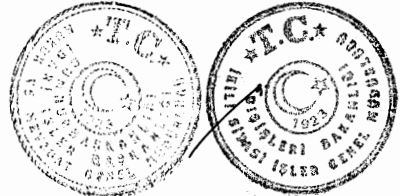
- (a) Genel Kurul;
- (b) İcra Komitesi ve
- (c) Sekreterlik.

Madde 10: Genel Kurul

1. Genel Kurul, üye devletler tarafından görevlendirilen Teşkilat'ın yetkisi dâhilindeki konulardan sorumlu Bakanlardan veya temsilcilerinden oluşur. Genel Kurul yılda bir kez olağan oturum düzenler. Gerektiğinde, beş üyenin istemiyle ve Teşkilat'ın üyelerinin üçte ikisinin onayıyla olağanüstü oturumlar düzenlenebilir. Her bir üye bir oy hakkına sahiptir.

2. Genel Kurul'un yetki ve görevleri şunlardır:

- (a) adil coğrafi temsil ilkesini dikkate alarak bir kez yenilenebilir, birer yıllık görev süresi için Başkan ve Başkan Yardımcısını seçmek;
- (b) adil coğrafi temsil temelinde, İcra Kurulu Başkan ve üyelerini seçmek;
- (c) Teşkilat'ın genel politikasını hazırlamak;
- (d) bütçeyi kabul etmek, Teşkilat'ın mali politikasını ve genel çalışma programını ve bu programı uygulama yöntemlerini oluşturmak ve denetlemek;
- (e) bu Tüzüğün 15. maddesinin 2. fıkrasına uygun olarak Teşkilat'ın Genel Müdürünü seçmek; ve

(f) Tavsiyeler, kararlar ve Genel Kurul oturumlarına ilişkin raporların yanı sıra kendi Usul Kurallarını kabul etmek.

Madde 11: Genel Kurul'un Başkanı aşağıdaki görevleri üstlenir:

1. Başkan Teşkilatı toplantıya çağırır, oturumları yürütür ve yönetir.
2. Başkan iki oturum arasında Teşkilatı temsil edecektir.
3. Başkan kendisine verilen görevleri yerine getirmek için üye devletlerin temsilcilerinden yardım alabilir.
4. Başkan, uygun gördüğü herhangi bir yetkiyi Başkan Yardımcısına devredebilir.
5. Başkanlık makamının herhangi bir nedenle geçici olarak boşalması durumunda, yokluğu süresince Başkanın görevlerini Başkan Yardımcısı üstlenir.

Madde 12: İcra Komitesi

1. İcra Komitesi, Başkan dâhil 8 üyeden oluşur. Üyeler, adil coğrafi dağılım temelinde Genel Kurul tarafından seçilir. Teşkilat'ın merkezine ev sahipliği yapan ülke daimi üye olurken, üyeliklerden biri oyluk hakkı olmaksızın Genel Müdüre tahsis edilir. İcra Komitesi'nin üyeleri bir kez yenilenebilir 3 yıllık süre için seçilirler. Bir üye devlet, uygun gördüğünde İcra Komitesi'ndeki temsilcisini değiştirmeye karar verebilir.
2. İcra Komitesi'nin toplantı yeter sayısı üyelerin üçte ikisidir. Kararlar da üyelerin üçte iki çoğunluğuyla alınır.

Madde 13: İcra Komitesi'nin Toplantıları

İcra Komitesi, yılda en az iki kez Teşkilat Merkezi'nde ya da kararlaştırılan başka bir yerde toplanır. Gerekliğinde Başkanın ya da üyelerinin salt çoğunluğunun istemi üzerine olağanüstü İcra Komitesi toplantıları düzenlenebilir.

Madde 14: İcra Komitesi'nin Görev ve Yetkileri

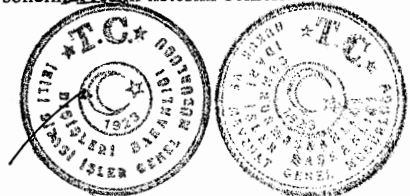
1. İcra Komitesi Genel Kurula karşı sorumludur. Görev ve yetkileri şunlardır:
  - (a) Teşkilat'ın farklı organlarının Teşkilat'ın genel politikası doğrultusunda etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak;
  - (b) genel toplantı takvimini onaylamak (Oturumlar, Çalışma Grupları ve Uzman Grupları);

- (c) üye devletler ve Genel Müdürlle istişare halinde düzenli ve olağanüstü oturumlar için geçici gündem hazırlamak;
- (d) herhangi bir kişi ya da kurumun uzman ya da gözlemci olarak Teşkilat'ın oturumlarına davet edilmesine ilişkin tavsiye kararı vermek;
- (e) Teşkilat'ın bütçe ve mali tablolarını gözden geçirmek ve bunları Genel Kurul'a sunmak;
- (f) gerektiği şekilde ve gerektiğinde İhtisas Komiteleri kurmak, gündemlerini hazırlamak, üyelerini atamak ve görev sürelerini belirlemek;
- (g) Teşkilat'ın organlarının faaliyetlerine ilişkin Genel Kurul'a ayrıntılı raporlar sunmak;
- (h) Teşkilat'ın faaliyetlerini denetlemek ve görevlerinin Genel Kurul'un ve İcra Komitesi'nin kararlarına ve iç düzenlemelere uygun bir şekilde yürütülmesini sağlamak;
- (i) beslenme, gıda ve tarım üzerine bilimsel, teknolojik, sosyal ve ekonomik araştırma yürütmek ve denetlemek;
- (j) sulama, tohum üretimi, tarımsal ilaçlar ve tarımsal yönetim de dahil, sürdürülebilir tarımsal kalkınma, biyoteknoloji ve üretim uygulama modelleri üzerine bilgi, veri, araştırma ve incelemeleri teati etmek;
- (k) tarımsal işlemlerin modernleşmesini ve kurumsal kapasite gelişimini geliştirmek;
- (l) üye devletlerin sürdürülebilir tarım kalkınması ve gıda güvenliği için mali ve tarımsal kaynakların seferberliğini ve yönetimini sağlamaya çalışmak;
- (m) mikrofinans projeleri, kredi olanakları, sınır ötesi projeler ve İslami finansal ürünlere daha fazla erişim yoluyla, tarım ve gıda güvenliğinde İİT içi yatırımı canlandırmak ve
- (n) Teşkilat'ın amaçlarının gerçekleştirilmesi için gıda ve beslenme güvenliği alanlarında uygun ulusal ve bölgesel projeler, uluslararası programlar, yasal ve diğer düzenlemeler geliştirmek ve bunları uygulamak.

Madde 15: Sekreterlik

1. Sekreterlik daimi Merkeзде ve kurulabilecek diğer bürolarda çalışan bir Genel Müdür ve resmi görevlilerden oluşur. Genel Müdür Teşkilat'ın personelinin resmi listesini belirler.

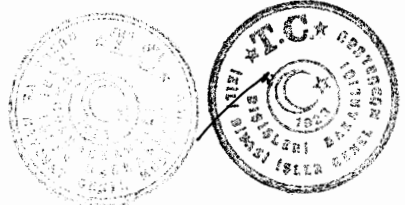

2. Genel Müdür, Genel Kurul tarafından bir kez yenilenebilir, dört yıllık süre için atanır. Genel Müdür, tüm üye devletlere eşit fırsat ilkelerine uygun olarak ve yeterlilik, dürüstlük ve deneyime gerekli önem verilerek, üye devletlerin gösterdiği adaylar arasından atanır.
3. Genel Müdür, İcra Komitesi'ne ve Genel Kurul'a karşı sorumludur ve Sekreterliğin bütün personelinin amiridir.
4. Genel Müdür'ün makamı, görev süresi dolmadan önce doksan (90) günden fazla bir süreliğine boşaldığı takdirde, Genel Kurul kalan dönem için bir selef atar.

Madde 16: Genel Müdür'ün Görevleri

1. İcra Komitesi ve Genel Kurul tarafından kabul edilecek başka herhangi bir görevin yanı sıra, Genel Müdür'ün görevleri şunlardır:

- (a) Sekreterlik personelini atamak ve Personel Yönetmeliği'nin hayata geçirilmesini sağlamak;
- (b) Sekreterlik faaliyetlerini denetlemek;
- (c) bütçe ve hesap kesimine ilişkin yıllık bir rapor sunmak;
- (d) Sekreterliğin faaliyetlerine ilişkin İcra Komitesi'ne yıllık rapor sunmak;
- (e) Teşkilat'ın Mali Kurallarının hükümlerine uygun olarak Teşkilat'ın fon ve masraflarından sorumlu olmak;
- (f) beslenme, gıda ve tarıma ilişkin bilgi toplamak, incelemek, yorumlamak ve dağıtmak;
- (g) İİT'nin ilgili talepleri üzerine, gerekli insani yardımı sağlamak ve insani programlara katılmak;
- (h) üye devletlerde gıda kıtlığı, doğal ve yapay afetler, felaketler, kuraklık ve benzer koşullardan kaynaklanan gıda acil durumlarına çare oluşturmak için gerekli bölgesel mekanizmaları oluşturmak.

BÖLÜM III

BÜTÇE VE MALİ KAYNAKLAR

Madde 17: Bütçe

1. Bütçe üç yıllık hazırlanır ve her yıl, aynı yılın 1 Ocak tarihinden Aralık ayının sonuna kadar yürürlükte kalır. Genel Kurul tarafından kabul edildikten sonra Teşkilat'ın Mali Yönetmeliğinin hükümlerine uygun olarak uygulanır.
2. Genel Müdür, bütçe ve hesap kesimine ilişkin olarak mali yılın sonunu izleyen oturumda İcra Komitesi'ne sunacağı bir yıllık rapor hazırlar. Mali yıla ilişkin rapor, Genel Müdür'ün hesap kesimiyle ilgili gözlemlerinin yanı sıra bütçe uygulamasıyla ilgili önerilerini de içerir.

Madde 18: Mali kaynaklar

1. Teşkilat'ın mali kaynakları aşağıdakileri içerir:
  - (a) Genel Kurul tarafından onaylandığı şekilde, üye devletlerin Teşkilata sağladığı yıllık katkılar;
  - (b) tüm dış kaynaklı bağışların Teşkilat'ın amaç ve düzenlemeleriyle çelişmemesi şartıyla, üye devletlerden, üye olmayan devletlerden, kurum ve paydaşlardan sağlanan bağışlar ve gönüllü katkılar;
  - (c) Teşkilat'ın özel projeleri için üye devletlerden ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynaklar;
  - (d) Teşkilat'ın yetki alanına ilişkin yayınlar, ürünler ve hizmetlerin satışlarından elde edilen gelirler.
  - (e) Üye devletlerin İT'de geçerli değerlendirme cetveline ya da Genel Kurulca onaylanacak başka herhangi bir formüle uygun olarak Bütçeye katkıda bulunmaları beklenir.

Madde 19: Masraflar

1. Teşkilat'ın bu amaçlarla yaptığı masraflar şunlardır:
  - (a) daimi ve görevlendirilmiş personele karşı yükümlülükler de dahil Sekreterliğin ve Teşkilat'ın onaylanmış bürolarının idaresi;
  - (b) Devlet ya da hükümet-dışı ortaklarla birlikte yürütülen projelerden kaynaklanan masraflar;
  - (c) denetimi altındaki kurum ve kuruluşlara yapılan ödeme ve yardımlar ve

(d) Teşkilatı bağlayıcı nitelikteki, mevcut sözleşme, karar ve programlardan kaynaklanan masraflar.

Madde 20: Hesaplar

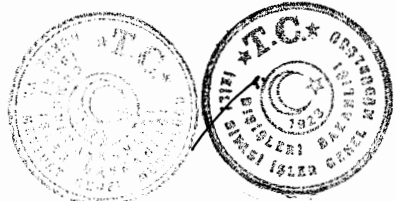
1. Mali yılın tamamlanmasının üzerine, Genel Müdür bütçeye ilişkin yıllık raporu hazırlar ve İcra Komitesine sunar. İcra Komitesi, bütçeye ilişkin nihai raporu hazırlar ve olağan oturumu sırasında Genel Kurula sunar. İcra Komitesi, Teşkilat'ın hesaplarını denetlemek ve Teşkilat'ın Daimi Merkezi'nin ve merkeze bağlı büroların düzgün yönetilmesini sağlamak için beş üye devletten temsilcilerden oluşan, üç yıllığına ve dönüşümlü olarak çalışan bir Mali Kontrol Komitesi kurar. Gerek olursa, Komite ilgili alanlarda uzman yardımı isteyebilir.
2. Mali Kontrol Komitesi, tüm ilgili defterleri ve kayıtları inceleme ve İcra Komitesi, Genel Müdür ve Teşkilat'ın diğer görevlilerinden görevinin ifası için gerekli gördüğü her bilgiyi sağlamalarını talep etme hakkına sahiptir. Bütçe ve hesapların doğruluğunu teyit etmek için hesaplar Mali Kontrol Komitesi tarafından yıllık olarak denetlenir.
3. Mali Kontrol Komitesi raporunu Genel Müdür'e sunar; Genel Müdür bu raporu kendi görüşüyle beraber İcra Komitesine sevk eder. İcra Komitesi raporu bir sonraki oturumunda Genel Kurul'a sunar.

BÖLÜM IV

NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 21: Yürürlüğe Giriş

1. Tüzük, İslam Zirvesi Konferansı veya DBK tarafından kabul edilmesinin ardından İİT üye devletlerinin imzasına açılır. Tüzük, en az on 10 İİT üyesinin yetkili temsilcilerinin imzasıyla geçici olarak uygulanır ve 10. onay veya kabul belgesinin sunulduğu tarihi izleyen 30. günde kesin olarak yürürlüğe girer. Bu Tüzük, yürürlüğe girdikten sonra imzalayan, onaylayan ya da kabul eden her bir üye devlet için, onay ya da kabul belgesinin sunulduğu tarihten sonraki 30. gün yürürlüğe girer.
2. Bu Tüzüğün onay veya kabul belgeleri İİT'nin Genel Sekreterliği'nde muhafaza edilir.
3. İİT Genel Sekreterliği, gerekli sayıda onay veya kabul belgesi alındığında üye devletleri bilgilendirir.

4. Tüzüğün aslı, Arapça, İngilizce ve Fransızca dillerinde, tek bir nüsha halinde İT Genel Sekreterliği'nde muhafaza edilir. İT Genel Sekreterliği Tüzüğün onaylı suretlerini tüm imzacı devletlere gönderir.

Madde 22: Tüzükte Değişiklik Yapılması

1. Bu Tüzük, Genel Kurul tarafından, üye devletlerin üçte iki çoğunluğunun oyuyla değiştirilebilir. Ancak, Teşkilat'ın hedeflerinde temel değişikliklere neden olacak ya da üye devletlere yeni yükümlülükler getirecek, Genel Kurulca onaylanmış değişiklikler yalnızca üye devletlerin üçte ikisinin onay işlemlerini tamamlamasıyla yürürlüğe girer.

2. Üye devletler için yeni yükümlülük getirmeyen bir değişiklik, değişikliğin kabulüne ilişkin karar aksini belirtmediği takdirde, derhal yürürlüğe girer. Yeni yükümlülükler getiren değişiklikler, bu değişiklikleri kabul eden her bir üye devlet için üye devletlerin üçte ikisinin onayından sonra yürürlüğe girer. Diğer üye devletler için ise bu üye devletlerin değişiklikleri kabul etmesinden sonra yürürlüğe girer.

3. Tüzük değişikliği için teklifler bir üye devlet tarafından başlatılır ve Başkana teslim edilir. Başkan, Tüzüğü değiştirmek için yapılan tüm tekliflerden üye devletleri derhal haberdar eder.

4. Tüzüğü değiştirmek için yapılan hiçbir teklif, buna ilişkin bildirim Başkan tarafından oturumdan en geç 120 gün öncesine kadar üye devletlere gönderilmediği takdirde, Genel Kurul oturumunun gündemine alınmaz.

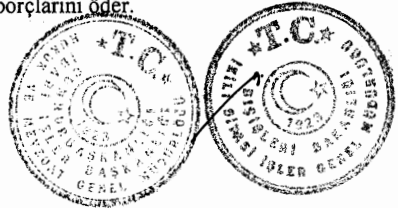
Madde 23: Yorumlama

Bu Tüzüğün yorumlanmasına ilişkin herhangi bir soru ya da anlaşmazlık karar alınması için Teşkilat'ın Genel Kurulu'na sevk edilir. Genel Kurul bu tarz anlaşmazlıklar hakkında üye devletlerin üçte iki oy çoğunluğuyla karar alır.

Madde 24: Çekilme

1. Herhangi bir üye devlet çekilmesinden bir yıl önce Başkana hitaben gönderdiği, diğer üyelere iletilen bir bildirimle Teşkilat'tan çekilme hakkına sahiptir.

2. Çekilmek isteyen devlet çekilme talebini sunduğu mali yılın sonuna kadarki tüm mali yükümlülüklerini yerine getirir ve Teşkilata karşı diğer tüm borçlarını öder.

3. Bir üye devlet, bu Tüzük uyarınca herhangi bir yükümlülüğünü yerine getiremediği takdirde, Genel Kurul, üyeliğini askıya alma ya da askıya alma tarihinden itibaren bir yıl içerisinde üyeliğini yeniden tesis etme hakkına sahiptir.

4. Üyeliği askıya alınan üye devlet, bu Tüzükle tanımlanan tüm haklarını kaybeder; ancak tüm yükümlülükleri devam eder.

Madde 25: Tasfiye

1. Teşkilat, Genel Kurulun bu Tüzüğün 10. maddesine uygun olarak toplanacak olağanüstü bir oturumda beşte dört çoğunlukla alacağı kararı olmadan tasfiye edilemez ya da başka bir kurumla birleşemez.

2. Feshinden sonra, Teşkilat'ın tüm mal varlığı ve borçları İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Genel Sekreterliği'ne aktarılır.

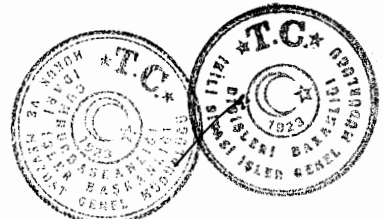
Madde 26: Tüzük Metni

Bu Tüzüğün Arapça, İngilizce ve Fransızca metinleri eşit derece geçerlidir.

Madde 27: Resmi Diller

Teşkilat'ın resmi dilleri Arapça, İngilizce ve Fransızcadır.

Tüzük, 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Gine Cumhuriyetinin Konakri şehrinde düzenlenen 40. Dışişleri Bakanları Konseyinde kabul edilmiştir.

ÇEKİNCE

“Türkiye Cumhuriyeti, İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nü, Anayasasına, kanunlarına ve uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerine uygun olarak yorumlayacağını ve uygulayacağını bildirir.”

“21 inci maddenin birinci fıkrası bakımından Türkiye Cumhuriyeti, iç hukuk onay süreci tamamlanmadan Tüzüğü uygulamayacağını bildirir.”

